

UNIVERSITÉ
PANTHÉON-ASSAS
- PARIS II -

PRAVNI FAKULTET U SPLITU 11. PUT
ORGANIZIRA HRVATSKO-FRANCUSKE
UPRAVNOPRAVNE DANE

Javna uprava, javni interes, javna svojina

U zgradi MedILS-a dva dana će se na 11. Hrvatsko-francuskim upravnopravnim danima raspravljati o funkcioniranju javne uprave, te o tome kako zaštititi javni interes i javno vlasništvo

Pravni fakultet Sveučilišta u Splitu 11. put će 14. i 15. rujna biti domaćin Hrvatsko-francuskim upravnopravnim danima. Ovaj važan međunarodni znanstveni skup održava se u Mediteranskom institutu za znanost o životu (MedILS) pod pokroviteljstvom Vlade Republike Hrvatske, a uz splitski Pravni fakultet i Sveučilište u Splitu suorganizatori su pariško sveučilište Panthéon Assas, Državni savjet Republike Francuske, Visoki upravni sud Republike Hrvatske, Ministarstvo uprave Republike Hrvatske, Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske i Centar za europsku dokumentaciju i istraživanja "R. Schuman" iz Splita. Potporu su pružili i hrvatsko Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ustavni sud, francusko veleposlanstvo u Hrvatskoj, Splitsko-dalmatinska županija i Grad Split. U organizacijskom odboru su profesor emeritus **Marc Gjidara**, prof. **Damir Aviani**, dr. sc. **Neven Šimac**, rektor Sveučilišta u Splitu prof. **Šimun Andelinović**, izv. prof. **Bosiljka Britvić Vetma**, dekan PF-a izv. prof. **Željko Radić**, dr. sc. **Zoran Pićuljan** i prorektor prof.

Alen Soldo. Uz navedene, skup će pozdraviti i **Guillaume Leyte**, rektor sveučilišta Panthéon-Assas, francuska veleposlanica **Corinne Meunier**, **Martine de Boisdefre**, predsjednica Odjela za izvješća i studije Državnog savjeta, predsjednik Visokog upravnog suda **Ante Galić**, ministri pravosuđa i uprave **Dražen Bošnjaković** i **Lovro Kušević**, gradonačelnik **Andro Krstulović Opara** i župan **Blaženko Boban**.

Tijekom dvodnevnog skupa, ove godine posvećenog djelovanju javne uprave, eminentni stručnjaci pravne i upravne znanosti i struke govorit će o ljudskoj i materijalnoj komponenti djelovanja uprave, stanju upravnog sudovanja u Francuskoj, javnom službovanju u dvjema zemljama... Bit će sigurno zanimljivo čuti i izlaganja o javnom vlasništvu, razlikama javnog, općeg i državnog interesa, vrlo aktualnoj temi (ne)otudivosti javnih dobara, odnosu poreznog sustava i javnog upravljanja, poreznim utajama... U popodnevnom terminu skupa održavat će se okrugli stolovi o obrađivanim temama.

R.I.

U demokratskom sustavu podvrgavanje pravilu istodobno je i uzrok i posljedica pravno organiziranog društva. Mogućnost pokretanja postupka protiv tijela javne uprave važan je aspekt pravne države jer ono što obilježava pravnu državu jest da omogućuje istodobno izražavanje pojedinačnih i skupnih sporova i njihovo rješavanje, i u upravnom djelovanju i u postupcima koji omeđuju njegovo djelovanje. Ovdje se očito ne smiju zanemariti i kulturne činjenice jer treba voditi računa o ponašanjima, običajima, načinima razmišljanja i djelovanja koja su naslijeđe svakoj državi jedinstvene prošlosti. Zapravo, sustav koji je na snazi u danom trenutku i na danom mjestu nije moguće shvatiti ako ne znamo što mu je prethodilo. Ne postoji pravo koje bi se moglo promišljati izvan njegova kulturnog okvira. To vrijedi za sve države i sve grane prava, a osobito za upravno pravo koje na svakodnevnoj osnovi uređuje odnose s vlašću. Današnje pravo upravnog spora različito je od onog prijašnjeg ne samo zbog većeg broja predmeta, nego i zbog razvoja sudačkih metoda i ovlasti te izmijenjenih postupaka i promijenjene percepcije pravosuđa od strane građana.

Sudska pravila

Upravni spor prvo treba izučavati iz kuta pravila koja uređuju razmatranje i rješavanje sporova, odnosno iz kuta pravila koja se tiču ustroja upravnog sudovanja i načina njegova funkcioniranja. Iz te se perspektive izučava pravno uređenje koje je primjenjivo na djelatnost koja je doživjela veliki procvat uslijed multiplikacije propisa kojima se uređuju određeni društveni odnosi, a čija je složenost, a ponekad i nesavršenost, izvor osporavanja od strane pojedinaca sve svjesnijih svojih prava. To strogo pravno izučavanje je tim zahtjevnije jer je upravno sudovanje ustrojeno na više razina, jer se pojavljuju novi postupci, jer uloga suca doživljava razvoj i dobiva na značaju, jer posebni zakoni postaju sve brojniji (o zaštiti okoliša, urbanizmu, gospodarskim djelatnostima, porezima, upravljanju državom, lokalnim jedinicama itd.), a da i ne spominjemo utjecaj europskih propisa koji nameću promjene ponašanja i običaje unutar državnih uprava koje postaju (a da to ponekad ni ne znaju) sastavnim dijelovima briselske uprave, što može prouzročiti dodatne sukobe koje upravni sudovi moraju riješiti primjenom nacionalnih, europskih, pa čak i međunarodnih propisa te u svjetlu posve novih načela. To je za suce općenito te upravne suce osobito, koji su odsada podvrgnuti izvana nametnutim normama te izloženi pogledima dvaju europskih sudova, jedna posve nova situacija. S jedne strane, tu su norme koje potječu iz prava Europske unije iz kojih proizlazi obveza osiguranja učinkovite zaštite subjektivnih prava koja to naddržavno pravo obuhvaća i za čije je tumačenje – u slučaju poteškoća s njihovom primjenom – obično nadležan Sud Europske unije. S druge strane, njima treba pridodati norme koje proizlaze iz Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava, osobito zahtjeve u svezi s pravom na djelotvoran postupak (čl. 13.) i pravom na pošteno suđenje (čl. 6. st. 1.) kako ih tumači Sud u Strasbourgu, koji se odnose na

sve aspekte upravnog postupka. Ne smije se zaboraviti ni na zahtjeve vezane uz potrebno postavljenje materijalnog i postupovnog upravnog prava, na što osobito poziva gospođa profesorica Jasna Omejec, koja je donedavno briljantno predsjedala radom Ustavnog suda Republike Hrvatske i koja danas piše sljedeće: «Predmet kojim se bavi upravno pravo (uključujući i upravu i upravno sudstvo) nalazi se u središtu konstitucionalizacije hrvatskog pravnog poretka, jer on dotiče odnos između vlasti i građana... Teret procesa konstitucionalizacije upravnog prava ne može nositi samo USRH. Njegov temeljni nositelj mora biti hrvatsko upravno sudstvo» (Hrvatsko-francuski upravnopravni dani, Hrestomatija, svezak 1., str. 134-135). Te promjene nalažu, među ostalim, upravnim sucima da ulože pojačane napore kako bi uskladili svoje odluke, ustalili i pojasnili pravo koje proizlazi iz njihovih odluka, te svoju sudsku praksu učinili suvislijom, bolje poznatom i razumljivijom.

Zadaća sudaca

Zadaća je upravnog suca skrbiti o poštovanju temeljnih pravila koja čine potku općeg upravnog prava (odnosno materijalnog prava) kao i osigurati pravilnu provedbu upravnopravnih postupaka. Upravo to predstavlja «izmiriteljsku» ulogu upravnog sudovanja. Zato je važno što je moguće vjernije predočiti i predstaviti zadaću, ovlasti i dužnosti upravnih sudaca i različita pravozastitna sredstva koja oni mogu osigurati. Izučavati uređenje upravnog spora jest u biti zanimati se za pravosudne ustroje i postupke, ne zanemarujući pritom okružje upravnog sudovanja (između ostalog pisana i nepisana načela, razloge postojanja, status, nadležnost i etiku upravnog sudovanja) te se trudeći odrediti pojmove na kojima počiva nadležnost upravnog sudovanja i njegovo shvaćanje određenih temeljnih pojmova (poput pojma upravnog akta, javne vlasti, upravnog ugovora, javnog dobra, javne usluge, javnih radova, javne ustanove itd.). Dakako, u hrvatskom sustavu u kojem sudac nije onaj koji «stvvara pravo», nego onaj koji se zadovoljava primjenjivati ga, zakonodavac i tekstovisu ti koji imaju glavnu riječ, a sudska praksa nije, pravo uzevši, «izvor» prava. Suci smatraju da im je dužnost primjenjivati pozitivno pravo, eventualno ga tumačeći, i to prije doslovno nego li na teleološki način, koji se oslanja više na cilj i svrhu nego na slovo teksta. Međutim, uvijek ima mjesta za napredak na tom polju i jasniju afirmaciju uloge suca i sudske prakse, pod uvjetom da se ona učini suvislom, usklađenom i ujednačenom, u cilju što boljeg ispunjenja očekivanja i razvijajućih potreba građana i društva u odnosu na upravno sudovanje koje je zaduženo uspostaviti slobodarsko uređenje, te pozvanom odigrati istaknutu ulogu u javnom životu, pri čemu je jasno da rješavanje sukoba između uprave i pojedinca od suca zahtijeva da prednost da općem interesu, pritom vodeći računa i o poštovanju prava i interesa u pitanju, kako bi konačna odluka bila što je moguće točniji iskaz istine i pravičnosti.

Pored strogo pravnog izučavanja upravnog spora ima mjesta i za njegovo sociološko izučavanje. Jer kao i sva druga očitovanja društvenog života,

UVODNA RAZMATRANJA IZ
PERA PROFESORA EMERITUSA
MARCA GJDARE

Rješavanje upravnih sporova: spona sudovanja i doktrine

Kao uvod u Hrvatsko-francuske upravnopravne dane donosimo uz redakcijsku opremu članak profesora emeritusa Marca Gjidare s pariškog sveučilišta Panthéon - Assas

Marc Gjidara